

ส่วนที่ 3 ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

สรุปรายงานการสอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2561 คือ นายศุภชัย ปัญญาวัฒน์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทะเบียนเลขที่ 3930 หรือนางสาวกรองแก้ว ลิ้มปิตติกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทะเบียนเลขที่ 5874 หรือนายณัฐวุฒิ สันติเพชร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทะเบียนเลขที่ 5730 แห่งบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด เลขที่ 193/136-137 ชั้น 33 อาคารเลครัชดา ถนนรัชดาภิเษกตัดใหม่ กรุงเทพมหานคร 10110 โทรศัพท์ (66) 0 2264 0777 และ (66) 0 2661 9190 โทรสาร (66) 0 2264 0789-90 และ (66) 0 2661 9192

รายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในปี 2559 ปี 2560 และปี 2561 ได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อการเงิน เนื่องจากถูกจำกัดขอบเขตโดยสถานการณ์ ในปี 2561 ถูกจำกัดขอบเขตโดยสถานการณ์สำหรับเหตุการณ์ดังนี้

1. บริษัทผู้ให้สัมปทานแห่งหนึ่งได้รับการจ่ายชำระยอดคงค้างค่าบริการจากการให้บริการภายใต้สัญญาร่วมลงทุนระหว่างบริษัทย่อยแห่งหนึ่งกับบริษัทผู้ให้สัมปทาน ตั้งแต่เดือนกันยายน 2551 จนถึงวันที่ 4 ตุลาคม 2554 ซึ่งเป็นวันที่สิ้นสุดสัญญาร่วมลงทุน เนื่องจากยังมีข้อโต้แย้งในวิธีการคำนวณอัตราส่วนแบ่งรายได้กับบริษัทย่อยดังกล่าว บริษัทย่อยได้นำข้อโต้แย้งดังกล่าวเสนอเป็นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ ปัจจุบันอยู่ระหว่างรอคำวินิจฉัยจากสถาบันอนุญาโตตุลาการ ต่อมาเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2559 บริษัทผู้ให้สัมปทานยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องให้บริษัทย่อยดังกล่าวคืนเงินส่วนแบ่งรายได้ที่ได้รับเกินตามสัญญาร่วมลงทุนเดียวกันนี้ พร้อมเรียกค่าเสียหายโอกาสเป็นจำนวนรวมประมาณ 9,931 ล้านบาท ขณะนี้ข้อพิพาทอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของสถาบันอนุญาโตตุลาการ และเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2559 บริษัทผู้ให้สัมปทานยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องให้บริษัทย่อยดังกล่าวและบริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่งชำระค่าใช้จ่าย และค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย และค่าเสียหายโอกาสในการประกอบธุรกิจจำนวนรวมประมาณ 258 ล้านบาท ฝ่ายบริหารและที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทย่อยเชื่อว่าได้ปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุนถูกต้องและครบถ้วน จึงยังไม่ได้นำข้อพิพาทดังกล่าวไปฟ้องศาลและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นไว้ในงบการเงิน ผลของคำวินิจฉัยอัตราส่วนแบ่งรายได้ดังกล่าวอาจมีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อมูลค่าของลูกหนี้การค้า ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าวอาจมีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อมูลค่าเงินลงทุนในบริษัทย่อยดังกล่าว ซึ่งผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบเพื่อให้เป็นที่พอใจในยอดคงเหลือของรายการดังกล่าวได้
2. เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2546 ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท อย่างไรก็ตาม เจ้าหนี้บางรายได้ยื่นคำร้องคัดค้านในบางประเด็นต่อศาลฎีกา เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2549 ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของบริษัท เนื่องจากบริษัทได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของแผนฟื้นฟูกิจการครบถ้วน ต่อมาเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2556 ศาลล้มละลายกลางได้อ่านคำพิพากษาของศาลฎีกา ซึ่งศาลฎีกาได้มีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลล้มละลายกลาง โดยพิพากษาไม่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ และให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ซึ่งมีผลทำให้สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ที่มีต่อบริษัทในฐานะลูกหนี้กลับไปเป็นเช่นเดิมดังที่เป็นอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ซึ่งบริษัทได้ประเมินว่า บริษัทอาจมีภาระหนี้สินเพิ่มเติมอีกจำนวนไม่เกิน 1,343 ล้านบาท ทั้งนี้ไม่รวมดอกเบี้ยที่อาจมีขึ้นหากมีการฟ้องร้องจากเจ้าหนี้ในอนาคต บริษัทได้เปิดเผยถึงเหตุการณ์นี้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินและเห็นว่าสอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องแล้ว ในเดือนสิงหาคม 2557 สถาบันการเงินห้าแห่งได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เรียกร้องให้บริษัทชำระเงินจำนวนประมาณ 1,856 ล้านบาท อย่างไรก็ตามมีเจ้าหนี้สองรายที่เป็นเจ้าหนี้ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องมาจากเจ้าหนี้เดิมหลายราย ซึ่งที่ปรึกษากฎหมายเห็นว่ายังมีความไม่แน่นอนว่าจะได้รับชำระหนี้ตามจำนวนที่กล่าวอ้างในคำฟ้อง บริษัทจึงบันทึกประมาณการหนี้สินเฉพาะสถาบันการเงินสามรายซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายเดิมที่มีชื่อปรากฏอยู่ในคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของบริษัท จำนวน 326 ล้านบาท โดยใช้มูลหนี้ที่สถาบันการเงินทั้งสามแห่งยื่นคำร้องเป็นพื้นฐาน หักด้วยประมาณการมูลค่าของการชำระหนี้ในรูปแบบต่างๆ ตามแผนฟื้นฟูกิจการและตามคำแนะนำของที่ปรึกษากฎหมาย ในระหว่างปี 2561 ศาลทรัพย์สินทางปัญญา ได้ตัดสินคดีระหว่างบริษัทกับเจ้าหนี้จำนวนสี่ราย ให้บริษัทชำระหนี้คิดเป็นจำนวนเงินรวม 1,095 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยตามฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ซึ่งบริษัทเห็นว่าสำหรับเจ้าหนี้สามรายที่เป็นเจ้าหนี้รายเดิม ควรบันทึกประมาณการหนี้สินในส่วนของดอกเบี้ย

อินทรา

เพิ่มเติม โดยบริษัทได้บันทึกประมาณการหนี้สินเพิ่มเติมเป็นจำนวนรวม 170 ล้านบาท และสำหรับเจ้าหนี้สองรายที่เป็นเจ้าหนี้รับโอนสิทธิ บริษัทพิจารณาบันทึกประมาณการหนี้สินเพิ่มเติมในส่วนของเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นจำนวนรวม 430 ล้านบาท เป็นผลให้ประมาณการหนี้สินจากการกลับคำพิพากษาของศาลฎีกามีจำนวนเงินรวม 926 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ยื่นอุทธรณ์สำหรับคดีเจ้าหนี้สองรายต่อศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์แล้วและอีกสองรายอยู่ระหว่างการจัดเตรียมยื่นอุทธรณ์ ผลที่สุดของคดียังไม่อาจทราบได้ในปัจจุบัน บริษัทจึงเห็นว่าจำนวนสำรองที่บันทึกในบัญชีเพียงพอและเหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบเพื่อให้เป็นที่พอใจในยอดที่ต้องบันทึกเพิ่มเติมจากการยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการดังกล่าวได้

นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีได้ให้ข้อสังเกตต่อเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

1. คดีฟ้องร้องระหว่างบริษัทย่อยแห่งหนึ่งและหน่วยงานราชการสองแห่ง ซึ่งเรียกร้องให้บริษัทย่อยชำระเงินค่าปรับจากการไม่สามารถส่งมอบแท็บเล็ตตามสัญญา ในระหว่างปี 2561 ศาลปกครองกลางได้ตัดสินคดีให้บริษัทย่อยชำระค่าปรับพร้อมดอกเบี้ย ซึ่งบริษัทย่อยได้สำรองค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นที่บันทึกไว้ตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมาเพียงพอต่อจำนวนค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลปกครองกลางแล้ว อย่างไรก็ตาม บริษัทย่อยและหน่วยงานราชการทั้งสองแห่งได้ยื่นอุทธรณ์คดีต่อศาลปกครองสูงสุดและบริษัทย่อยได้ยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับคดีต่อศาลปกครองกลาง ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของศาล ฝ่ายบริหารและที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทย่อยยังคงเชื่อว่าจะไม่ได้รับผลเสียหายที่มีสาระสำคัญ
2. การชำระยอดคงค้างระหว่างบริษัทย่อยกับบริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่ง จำนวน 877 ล้านบาท ซึ่งผู้บริหารของบริษัทย่อยเห็นว่าได้ทำถูกต้องแล้ว รวมถึงคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทต่างๆ
3. บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้ทำสัญญาจ้างเหมา (Turn-Key) กับบริษัทคู่สัญญาแห่งหนึ่ง ปัจจุบันบริษัทย่อยดังกล่าวไม่สามารถส่งมอบงานให้กับบริษัทคู่สัญญาได้ตามกำหนดระยะเวลา ซึ่งบริษัทคู่สัญญามีสิทธิที่จะคิดค่าปรับล่าช้าตามสัญญาต่อบริษัทย่อยดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารของบริษัทย่อยดังกล่าว อยู่ระหว่างการขอแก้ไขสัญญาเพื่อลดเนื้องาน ซึ่งผู้บริหารของบริษัทย่อยดังกล่าวเชื่อว่าจะสามารถเจรจาแก้ไขสัญญาลดเนื้องาน และจะสามารถปิดโครงการได้โดยมีค่าปรับเกิดขึ้นอย่างไม่มีสาระสำคัญ

อ.เนล.

13.1 ตารางสรุปงบการเงินรวม

ตารางสรุปงบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด 3 ปีที่ผ่านมา สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ดังนี้

รายการ	งบการเงินรวม					
	2561		2560		2559	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
งบดุล						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	899	1.70	3,038	6.01	2,482	5.22
ลูกหนี้การค้าสุทธิ	3,180	6.01	3,174	6.28	3,019	6.35
สินทรัพย์หมุนเวียน	5,832	11.03	7,674	15.18	7,208	15.16
เงินลงทุน	4,018	7.60	6,234	12.33	6,850	14.41
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	37,987	71.82	31,633	62.58	28,491	59.94
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	196	0.37	196	0.39	177	0.37
สินทรัพย์รวม	52,890	100.00	50,549	100.00	47,531	100.00
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากธนาคาร	968	1.83	3,915	7.74	2,229	4.69
เจ้าหนี้การค้า	3,435	6.49	4,064	8.04	3,198	6.73
หนี้สินหมุนเวียน	14,389	27.21	15,993	31.64	10,874	22.88
หนี้สินระยะยาวและสำรองการประกันรายได้ค่าเช่า	17,853	33.75	18,220	36.04	23,478	49.39
หนี้สินรวม	34,514	65.26	35,920	71.06	36,264	76.29
ทุนจดทะเบียนที่ออกและเรียกชำระแล้ว	3,992	7.55	3,335	6.60	2,968	6.25
กำไรสะสมที่จัดสรรแล้ว	1,101	2.08	1,021	2.02	1,012	2.13
กำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรร	4,223	7.98	3,239	6.41	4,418	9.30
ส่วนของผู้ถือหุ้น	18,376	34.74	14,629	28.94	11,267	23.71
งบกำไรขาดทุน						
รายได้จากการขายและการบริการ	17,995	100.00	17,432	100.00	15,619	100.00
รายได้อื่น	4,148	23.05	856	4.91	2,532	16.21
รายได้รวม	22,144	123.05	18,288	104.91	18,151	116.21
ต้นทุนขายและบริการ	11,267	62.61	11,031	63.28	9,711	62.17
ค่าใช้จ่ายในการขาย การบริการ และการบริหาร	4,752	26.41	4,187	24.02	3,914	25.06
ขาดทุนจากการบันทึกประมาณการหนี้สินจากการ กลับคำพิพากษาของศาลฎีกา	613	3.41	12	0.07	12	0.08
ค่าเสียหายจากการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการดำเนิน การก่อนรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	-	-	-	-	841	5.38
หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ	231	1.28	225	1.29	338	2.16
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	744	4.13	692	3.97	395	2.53
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	4,913	27.30	2,693	15.45	3,002	19.22
งบกระแสเงินสด						
เงินสดสุทธิ(ใช้ไปใน)กิจกรรมดำเนินงาน	4,001		3,417		(2,467)	
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมลงทุน	1,900		(2,503)		2,832	
เงินสดสุทธิ(ใช้ไปใน)กิจกรรมจัดหาเงิน	(8,040)		(358)		(5,763)	
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	(2,139)		556		(5,398)	

อินเทล.

13.2 อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญที่สะท้อนถึงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานในธุรกิจหลักของบริษัทและบริษัทย่อย

รายการ		งบการเงินรวม		
		2561	2560	2559
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	(เท่า)	0.41	0.48	0.66
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	(เท่า)	0.29	0.39	0.54
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	(เท่า)	0.26	0.25	(0.17)
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	(เท่า)	5.66	5.63	5.12
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	(วัน)	64	64	70
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	(เท่า)	-	-	-
ระยะเวลายาวสินค้าเฉลี่ย	(วัน)	-	-	-
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	(เท่า)	3.00	3.10	2.79
ระยะเวลาชำระหนี้	(วัน)	120	118	129
Cash Cycle	(วัน)	(56)	(55)	(58)
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร (Profitability Ratio)				
อัตรากำไรขั้นต้น	%	37.39	36.72	37.83
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	%	13.00	13.72	17.69
อัตรากำไรอื่น	%	18.73	4.68	13.95
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร	%	171.05	142.90	(89.25)
อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม	%	22.19	14.73	16.54
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	%	29.77	20.80	21.23
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio)				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	%	9.50	5.49	6.11
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	%	26.90	21.22	23.40
อัตราการใช้หมุนของสินทรัพย์	(เท่า)	0.43	0.37	0.37
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	(เท่า)	1.88	2.46	3.22
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	(เท่า)	6.06	5.68	(4.09)
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน (Cash Basis)	(เท่า)	0.17	0.34	(0.23)
% Growth Ratio				
สินทรัพย์รวม	%	4.63	6.35	(6.43)
หนี้สินรวม	%	(3.91)	(0.95)	7.34
รายได้จากการขายและบริการ	%	3.23	11.61	11.70
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	%	13.51	6.65	17.29
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	%	82.39	(10.27)	(80.89)

อินทรา

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ (Management Discussion and Analysis: MD&A)

ภาพรวม

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ตลาดการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมให้มีการเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่มากขึ้น และจากพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปในหลายๆ ด้าน ทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามาแข่งขันในตลาดบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอย่างจริงจังมากขึ้น อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการรายอื่นยังคงมีข้อจำกัดในการให้บริการซึ่งยังไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยสามารถให้บริการได้เฉพาะบางพื้นที่ในแต่ละจังหวัด ทำให้บริษัทยังมีคงความได้เปรียบในด้านความครอบคลุมของพื้นที่ให้บริการที่มากกว่า บริษัทยังคงเน้นลงทุนขยายโครงข่าย Fiber Optic ให้ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอย่างต่อเนื่อง และเนื่องจากเทคโนโลยี FTTx สามารถรองรับการให้บริการอินเทอร์เน็ตในระดับความเร็วสูงได้ ทำให้บริษัทสามารถเพิ่มความเร็วในการให้บริการกับลูกค้าได้มากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งสามารถนำเสนอแพคเกจที่หลากหลายเพื่อให้ลูกค้าเลือกใช้งานได้ตรงกับความต้องการได้มากขึ้น ณ สิ้นปี 2561 จำนวนลูกค้าที่ใช้บริการ 3BB มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 2.94 ล้านราย โดยจำนวนลูกค้าเพิ่มขึ้นสุทธิ (Net Additional Subscriber) ในปี 2561 อยู่ที่ประมาณ 216,000 ราย เนื่องจากบริษัทได้มีการปรับแพ็คเกจการใช้งานให้กับลูกค้าจากเดิมที่ใช้บริการเทคโนโลยี xDSL มาเป็น FTTx การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยรักษาสถานลูกค้าเดิมของบริษัทรวมทั้งลดอัตราการยกเลิก (Churn) ของลูกค้า ทำให้สัดส่วนลูกค้าที่ใช้บริการ FTTx มีจำนวนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2561 ลูกค้าที่ใช้บริการ FTTx มีจำนวนประมาณ 1.03 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 35 ของจำนวนลูกค้าที่ใช้บริการ 3BB

การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตของบริษัททำให้รายได้รวมจากการดำเนินงานในปี 2561 มีการเติบโตเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปี 2560 แต่เนื่องจากในระหว่างปีบริษัทมีการลงทุนขยายโครงข่ายในการบริการจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ดังกล่าวมีจำนวนเพิ่มขึ้น รวมทั้งการรับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนใน JASIF ที่ลดลงเนื่องจากบริษัทมีการลดสัดส่วนการถือเงินลงทุนในระหว่างปี (ในเดือนพฤษภาคม 2561 บริษัทได้ลดสัดส่วนการถือเงินลงทุนใน JASIF และรับรู้กำไรจากการขายเงินลงทุนดังกล่าว) ส่งผลให้กำไรจากการดำเนินงานของบริษัทในปี 2561 ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2560 กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ และค่าเสื่อมราคาเมื่อเทียบกับรายได้ (EBITDA Margin) ในปี 2561 อยู่ที่ร้อยละ 43 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 40 ในปี 2560 บริษัทมีการพัฒนาต่อยอดการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจากฐานลูกค้าที่มีอยู่ ซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ธุรกิจของกลุ่มบริษัทในอนาคต ส่งผลต่อความสามารถในการเติบโตของรายได้และโอกาสในการทำกำไรที่เพิ่มขึ้น

ในส่วนของการขายทรัพย์สินเส้นใยแก้วนำแสงเพิ่มเติมให้กับ JASIF ซึ่งที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้มีมติอนุมัติให้ดำเนินการนั้น เนื่องจากบริษัทและ JASIF ยังอยู่ระหว่างการเจรจาในเงื่อนไขต่าง ๆ โดยราคาที่จะตกลงซื้อขายทรัพย์สินเส้นใยแก้วนำแสง สุดท้ายนั้น จะเป็นไปตามที่ทั้งสองฝ่ายจะได้ตกลงร่วมกัน ทั้งนี้หากสามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ในปี 2562 ก็จะช่วยเพิ่มสภาพคล่องให้กับบริษัท และทำให้บริษัทมีเงินทุนเพิ่มเติมสำหรับขยายโครงการขายในการให้บริการให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น

ผลการดำเนินงาน

ในปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรจากการดำเนินงานจำนวน 2,339 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีกำไรจากการดำเนินงานจำนวน 2,392 ล้านบาท ลดลงจำนวน 52 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 2 เมื่อรวมกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนของบริษัทย่อยจำนวน 48 ล้านบาท กำไรจากการขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม (JASIF) จำนวน 3,650 ล้านบาท ปรับปรุงสำรองประกันรายได้ค่าเช่า OFC ของกองทุน จากการเปลี่ยนแปลงอัตราคิดลด ในส่วนของการเพิ่มอัตราค่าเช่า จำนวน 31 ล้านบาท และหักสำรองประมาณการหนี้สินตามแผนฟื้นฟูกิจการ 613 ล้านบาท เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี อย่างไรก็ตาม บริษัทเห็นแตกต่างกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้นในประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ซึ่งบริษัทจะใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาต่อไป สারণหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญของบริษัทย่อยจำนวน 231 ล้านบาท และผลกระทบภาษีเงินได้ (Deferred Tax) จำนวน 311 ล้านบาทแล้ว เป็นผลให้บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรสุทธิประจำปี 2561 จำนวน 4,913 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 82 เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีกำไรสุทธิจำนวน 2,693 ล้านบาท

3. புறநாடு.

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2561	2560	อัตรา เปลี่ยนแปลง
กำไรจากการดำเนินงาน	2,339	2,392	(2)
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	48	555	(91)
กำไรจากการขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม	3,650	-	100
ปรับปรุงสำรองประกันรายได้ค่าเช่า OFC ของกองทุน ในส่วนของการเพิ่มอัตราค่าเช่า	31	297	(90)
ขาดทุนจากการบันทึกประมาณการหนี้สินจากการกลับคำพิพากษาของศาลฎีกา	(613)	(12)	5,008
หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ	(231)	(225)	3
ผลกระทบภาษีเงินได้	(311)	(313)	(1)
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	4,913	2,693	82
กำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อหุ้น (บาท)	0.63	0.42	50

ผลการดำเนินงานแยกตามประเภทของกลุ่มธุรกิจ

ผลการดำเนินงานแยกตามประเภทของกลุ่มธุรกิจในปี 2561 และ 2560 เป็นดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัทในเครือ	รายได้รวม		
	2561	2560	อัตราเปลี่ยนแปลง
ธุรกิจให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง			
1. บริษัท ทริปเปิ้ลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน)	514	815	(37)
2. บริษัท ทริปเปิ้ลที อินเทอร์เน็ต จำกัด	16,859	16,307	3
รวม	17,373	17,122	1
ธุรกิจให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคม			
1. บริษัท จัสมิน ซับมารีน เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด	20	23	(13)
2. บริษัท จัสเทล เน็ตเวิร์ค จำกัด	661	646	2
3. บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ต จำกัด	208	230	(10)
4. บริษัท อควาเม้นท์ จำกัด	4	9	(56)
5. บริษัท เอเซียส รีเอนเนล เซอร์วิส จำกัด	44	59	(25)
รวม	937	967	(3)
ธุรกิจงานจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม			
1. บริษัท จัสมิน เทเลคอม ชิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน)	19	17	12
2. บริษัท คลาวด์ คอมพิวติ้ง โซลูชันส์ จำกัด	20	31	(35)
รวม	39	48	(19)
ธุรกิจอื่นๆ			
1. บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	3,649	2	182,350
2. บริษัท พรีเมียม แอสเซท จำกัด	146	146	-
3. บริษัท ที.เจ.พี. เอ็นจิเนียริง จำกัด	-	3	(100)
4. อื่นๆ ¹⁾	-	-	-
รวม	3,795	151	2,413
รวมทั้งสิ้น	22,144	18,288	21

หมายเหตุ : ¹⁾ = ประกอบด้วย JIOC, MCS, ทริปบีบี, ACT, JASMBB

อินเทล.

รายได้

ในปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายได้รวม 22,144 ล้านบาท (รวมกำไรจากการขายเงินลงทุน JASIF จำนวน 3,650 ล้านบาท) เมื่อเทียบกับรายได้รวมในปี 2560 ซึ่งอยู่ที่ 18,288 ล้านบาท เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 21 โดยรายละเอียดของรายได้รวมเป็นดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2561	2560	อัตรา เปลี่ยนแปลง
รายได้จากการขายและการบริการ	17,995	17,432	3
กำไรจากการขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม	3,650	-	100
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	48	555	(91)
รายได้จากดอกเบี้ยรับ	27	19	43
รายได้อื่นๆ	424	282	50
รวมทั้งสิ้น	22,144	18,288	21

รายได้จากการขายและการบริการ

ในปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายได้จากการขายและการบริการ จำนวน 17,995 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งอยู่ที่ 17,432 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 โครงสร้างรายได้จากการขายและการบริการในปี 2561 ส่วนใหญ่จะมาจากธุรกิจให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 94 ของรายได้จากการขายและการบริการรวม รายได้จากการขายและการบริการแยกตามประเภทของกลุ่มธุรกิจเป็นดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

กลุ่มธุรกิจ	2561	2560	อัตรา เปลี่ยนแปลง
ธุรกิจให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง	16,916	16,310	4
ธุรกิจให้บริการโครงข่ายคมนาคม	899	948	(5)
ธุรกิจงานจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม	35	29	21
ธุรกิจอื่นๆ	145	145	-
รวมทั้งสิ้น	17,995	17,432	3

รายได้จากธุรกิจให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในปี 2561 อยู่ที่ 16,916 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งรายได้จากการขายและการบริการอยู่ที่ 16,310 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เนื่องจากจำนวนลูกค้าที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยในปีที่ผ่านมา TTTBB ได้เน้นการลงทุนขยายโครงข่ายใยแก้วนำแสงด้วยเทคโนโลยี FTTx ให้ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการให้มากขึ้นรวมทั้งมีการพัฒนาโครงข่ายอย่างต่อเนื่อง ทำให้บริษัทสามารถเสนอแพ็คเกจตามความต้องการของลูกค้าได้มากขึ้น ในระหว่างปีบริษัทได้เสนอปรับแพ็คเกจให้กับลูกค้าที่ใช้บริการเทคโนโลยี xDSL เดิมมาเป็น FTTx เพื่อลดอัตราการยกเลิก (Churn) ในปี 2561 จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตของ TTTBB มีจำนวนเพิ่มขึ้นสุทธิ (Net Additional Subscriber) จำนวนประมาณ 216,000 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของลูกค้า FTTx ในปี 2561 ลูกค้าที่ใช้บริการ FTTx เพิ่มขึ้นสุทธิมีจำนวนประมาณ 709,000 ราย เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่เพิ่มขึ้นสุทธิประมาณ 201,000 ราย ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2561 จำนวนลูกค้าที่ใช้บริการ 3BB มีจำนวนประมาณ 2.94 ล้านราย ในจำนวนนี้เป็นลูกค้าที่ใช้บริการ FTTx จำนวน 1.03 ล้านราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35

สำหรับธุรกิจให้บริการโครงข่ายคมนาคม ในปี 2561 รายได้จากการขายและการบริการอยู่ที่ 899 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งรายได้จากการขายและการบริการอยู่ที่ 948 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 5 เนื่องจากการลดลงในส่วนของรายได้จากการให้บริการวงจรเช่าสื่อสารสัญญาณความเร็วสูงในประเทศและระหว่างประเทศ

อินเทล.

ธุรกิจงานจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม (System Integration) รายได้จากการขายและบริการอยู่ที่ 35 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งมีรายได้จากการขายและบริการจำนวน 29 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21 และสำหรับกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ รายได้จากการขายและบริการในปี 2561 อยู่ที่ 145 ล้านบาท เท่ากับปี 2560

รายได้อื่น ๆ

ในปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายได้อื่น ๆ (ไม่รวมกำไรจากการขายเงินลงทุน JASIF จำนวน 3,650 ล้านบาท) รวม 498 ล้านบาท ประกอบไปด้วยรายได้ค่าบริการดูแลและบำรุงรักษาทริพย์สิน จำนวน 241 ล้านบาท กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน จำนวน 48 ล้านบาท ดอกเบี้ยรับ จำนวน 27 ล้านบาท และอื่น ๆ จำนวน 182 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งรายได้อื่น ๆ อยู่ที่ 856 ล้านบาท

ค่าใช้จ่าย

ในปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อย มีค่าใช้จ่ายรวมอยู่ที่ 16,863 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งอยู่ที่จำนวน 15,455 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 9 รายละเอียดค่าใช้จ่ายประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2561	2560	อัตรา เปลี่ยนแปลง
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :			
- ต้นทุนขายและบริการ	11,267	11,031	2
- ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริการ	1,280	1,299	(2)
- ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	3,473	2,888	20
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	16,019	15,218	5
หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ	231	225	3
ขาดทุนจากการบันทึกประมาณการหนี้สินจากการกลับคำพิพากษาของศาลฎีกา	613	12	5,008
ค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น	16,863	15,455	9

- ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานในปี 2561 อยู่ที่ 16,019 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งอยู่ที่จำนวน 15,218 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ประกอบด้วย
 - 1) ต้นทุนขายและบริการ ในปี 2561 อยู่ที่ 11,267 ล้านบาท เทียบกับปี 2560 ซึ่งต้นทุนขายอยู่ที่ 11,031 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 โดยต้นทุนหลัก ๆ ที่เพิ่มขึ้นจะเป็นค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์โครงข่ายซึ่งเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายโครงข่ายของ TTTBB สำหรับค่าเช่าเส้นใยแก้วนำแสงตามสัญญาเช่ากับ JASIF ที่บันทึกในปี 2561 นี้ มีจำนวนลดลงเนื่องจากการปรับปรุงการตั้งสำรองประกันรายได้ค่าเช่าจากการเปลี่ยนแปลงอัตราคิดลด (ค่าเช่าที่บันทึกในต้นทุนขายเป็นยอดสุทธิหลังหักรายการตัดจำหน่ายสำรองประกันรายได้ค่าเช่าและรายการปรับปรุงการตั้งสำรองประกันรายได้ค่าเช่าจากการเปลี่ยนแปลงอัตราคิดลด) รวมทั้งในส่วนของค่าธรรมเนียมที่จ่ายให้แก่ กสทช. (ค่าธรรมเนียม USO และค่าธรรมเนียมใบอนุญาต) ซึ่งลดลงเนื่องจากการปรับลดค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บ โดยอัตราค่าไถ่เริ่มต้น (Gross Margin) ในปี 2561 อยู่ที่ร้อยละ 37 เท่ากับปี 2560
 - 2) ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริการ และค่าใช้จ่ายในการบริหารในปี 2561 อยู่ที่ 4,752 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งอยู่ที่ 4,187 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14 โดยส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของค่าโฆษณาประชาสัมพันธ์และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่ายานพาหนะ และ ค่าน้ำมัน ขณะที่ค่าใช้จ่ายหลักยังคงเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน
- ในปี 2561 บริษัทย่อยมีการบันทึกสำรองหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ จำนวน 231 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นรายการของ TTTI ซึ่งบริษัทมีนโยบายในการตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญทั้งจำนวนสำหรับลูกหนี้ที่มีการค้างชำระเกิน 3 เดือน
- ในปี 2561 บริษัทบันทึกขาดทุนจากการบันทึกประมาณการหนี้สิน (ตามแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท) จากการกลับคำพิพากษาของศาลฎีกา จำนวน 613 ล้านบาท ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี อย่างไรก็ตามบริษัทฯ เห็นแตกต่างกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้นในประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ซึ่งบริษัทฯ จะใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาต่อไป

อินทรา

ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

ในปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีค่าใช้จ่ายทางการเงินจำนวน 744 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งอยู่ที่ 692 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 52 ล้านบาท จากเงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารและเจ้าหนี้ค่าอุปถัมภ์ของบริษัทและบริษัทย่อยที่เพิ่มขึ้นระหว่างปี ส่งผลให้ภาระดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้นด้วย

กำไร(ขาดทุน)สุทธิ

ในปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรสุทธิรวม 4,913 ล้านบาท (รวมกำไรจากการขายเงินลงทุน JASIF) เทียบกับปี 2560 ซึ่งมีผลกำไรสุทธิ 2,693 ล้านบาท โดยธุรกิจการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีกำไรสุทธิในปี 2561 จำนวน 1,547 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 99 ล้านบาท ธุรกิจการให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคมมีกำไรสุทธิในปี 2561 จำนวน 1,176 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 873 ล้านบาท ธุรกิจงานจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคมมีกำไรสุทธิในปี 2561 จำนวน 19 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 จำนวน 2 ล้านบาท ในส่วนของธุรกิจอื่นๆ กำไรสุทธิในปี 2561 อยู่ที่ 8,636 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 3,927 ล้านบาท เมื่อหักรายการระหว่างกันแล้ว บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรสุทธิในปี 2561 จำนวน 4,913 ล้านบาท และเมื่อคิดเป็นร้อยละของรายได้รวม (ไม่รวมกำไรจากการขายเงินลงทุน JASIF) แล้ว อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) ในปี 2561 จะอยู่ที่ร้อยละ 27

ฐานะการเงิน**สินทรัพย์**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์รวม 52,890 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งอยู่ที่ 50,549 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 สินทรัพย์รวมของบริษัทและบริษัทย่อยประกอบด้วย

รายการ	31 ธันวาคม 2561		31 ธันวาคม 2560	
	ล้านบาท	ร้อยละของสินทรัพย์รวม	ล้านบาท	ร้อยละของสินทรัพย์รวม
สินทรัพย์หมุนเวียน	5,832	11	7,674	15
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	37,987	72	31,633	63
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นๆ	9,071	17	11,241	22

ณ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์หมุนเวียนจำนวน 5,832 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11 ของสินทรัพย์รวม เมื่อเทียบกับสิ้นปี 2560 ซึ่งอยู่ที่ 7,674 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 จำนวน 1,842 ล้านบาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 24 เนื่องจาก

- เงินสดและเงินฝากธนาคาร ลดลงจำนวน 2,139 ล้านบาท โดยระหว่างปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีเงินสดใช้ไปในการลงทุนในอุปกรณ์สำหรับการขยายโครงข่ายของบริษัทย่อย จำนวน 3,992 ล้านบาท จ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาว เจ้าหนี้ค่าอุปถัมภ์ หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน และดอกเบี้ยจ่าย รวมจำนวน 15,301 ล้านบาท (รวมการจ่ายชำระคืนเงินกู้ระยะยาวเดิม (Refinance) จำนวน 4,800 ล้านบาท) นอกจากนั้นในระหว่างปีบริษัทและบริษัทย่อยมีการจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น คิดเป็นเงินรวมประมาณ 3,808 ล้านบาท หักกลับกับเงินรับสุทธิจากการดำเนินงานจำนวน 4,001 ล้านบาท เงินสดรับจากกิจกรรมลงทุน จำนวน 5,892 ล้านบาท (ส่วนใหญ่มาจากเงินสดรับจากการขายเงินลงทุนใน JASIF จำนวน 540 ล้านบาท ในราคา 10.50 บาทต่อหน่วย ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2561) เงินรับจากเงินกู้ระยะยาว จำนวน 8,388 ล้านบาท (เงินกู้ระยะยาวจำนวน 4,800 ล้านบาท เพื่อ Refinance เงินกู้ระยะยาวเดิมของบริษัท) และเงินรับจากการแปลงสภาพ JAS-W3 จำนวน 2,681 ล้านบาท
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นๆ ลดลงประมาณ 20 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการลดลงของเงินลงทุนชั่วคราว ซึ่งลดลงจำนวน 13 ล้านบาท

สินทรัพย์หมุนเวียนที่ลดลงดังกล่าวเมื่อหักกลับกับสินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้น จำนวน 316 ล้านบาท เกิดจากลูกหนี้กรมสรรพากรเพิ่มขึ้นจำนวน 140 ล้านบาท และภาษีซื้อซึ่งไม่ถึงกำหนดชำระเพิ่มขึ้นจำนวน 125 ล้านบาท ในส่วนของ TTBB รวมทั้งค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ซึ่งเพิ่มขึ้น 45 ล้านบาท และลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ซึ่งเพิ่มขึ้นจำนวน 6 ล้านบาท ทำให้สินทรัพย์หมุนเวียนมีจำนวนลดลงสุทธิ จำนวน 1,842 ล้านบาท

ในส่วนของลูกค้าการค้าและลูกหนี้อื่นนั้น ได้รวมยอดลูกหนี้การค้าจากการให้บริการภายใต้สัญญาร่วมลงทุนระหว่าง JSTC และ ทีโอที จำนวน 2,518 ล้านบาท ซึ่งปัจจุบันยังมีข้อโต้แย้งในเรื่องการชำระส่วนแบ่งรายได้ และอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของสถาบันอนุญาโตตุลาการ สำหรับลูกหนี้ส่วนที่เหลือบริษัทได้พิจารณาตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้แล้ว โดยส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้การค้าของ TTTI ซึ่งมีการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่มียอดค้างชำระเกินกว่า 3 เดือน

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีจำนวน 37,987 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 72 ของสินทรัพย์รวม เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสิ้นปี 2560 จำนวน 6,354 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20 ส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ของบริษัทย่อยจากการลงทุนขยายโครงข่ายในการให้บริการของ TTTBB ซึ่งในปีที่ผ่านมาได้เน้นการขยายโครงข่ายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) ให้ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งพัฒนาโครงข่ายในการให้บริการ ซึ่งในการจัดซื้ออุปกรณ์ดังกล่าวจะใช้วงเงินสินเชื่อระยะสั้นประเภท Letter of Credit (L/C) และ Trust Receipt (T/R) สำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์จากต่างประเทศ และสินเชื่อประเภท Domestic Letter of Credit (DL/C) และตั๋วสัญญาใช้เงิน (P/N) สำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์ในประเทศ รวมทั้งสินเชื่อจากผู้จำหน่ายอุปกรณ์ (Supplier Credit) โดย JAS และ TTTBB ได้เข้าทำสัญญาซื้ออุปกรณ์จากผู้จำหน่ายอุปกรณ์ กำหนดชำระเงินภายใน 1-3 ปี ในปี 2561 มีการชำระเจ้าหนี้ค่าอุปกรณ์ตามสัญญาดังกล่าวไปแล้วจำนวน 2,382 ล้านบาท และในปี 2562 จะต้องชำระอีกจำนวน 5,275 ล้านบาท ซึ่งบันทึกไว้ในรายการเจ้าหนี้ค่าอุปกรณ์ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี

สำหรับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ๆ ณ สิ้นปี 2561 อยู่ที่ 9,071 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 จำนวน 2,170 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19 สาเหตุหลักเนื่องจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมซึ่งลดลงจำนวน 2,216 ล้านบาท จากการจำหน่ายเงินลงทุนใน JASIF จำนวน 540 ล้านบาท ในระหว่างปี 2561 ทำให้บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นลงทุนลดลงจากร้อยละ 33.33 เป็นร้อยละ 23.51 ของจำนวนหน่วยลงทุนทั้งหมด โดยเงินลงทุนดังกล่าวในงบการเงินรวมจะแสดงตามวิธีส่วนได้เสีย (Equity Method)

หนี้สิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีหนี้สินรวมทั้งสิ้นจำนวน 34,514 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งอยู่ที่ 35,920 ล้านบาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 4 รายละเอียดดังนี้

รายการ	31 ธันวาคม 2561		31 ธันวาคม 2560	
	ล้านบาท	ร้อยละของหนี้สินรวม	ล้านบาท	ร้อยละของหนี้สินรวม
หนี้สินหมุนเวียน (ไม่รวมหนี้สินระยะยาวและสำรองประกันรายได้ค่าเช่าที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี)	6,098	18	10,413	29
หนี้สินระยะยาว	13,721	40	9,746	27
สำรองประกันรายได้ค่าเช่า	12,423	36	14,054	39
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ๆ	2,272	7	1,707	5
หนี้สินรวม	34,514	100	35,920	100

หนี้สินหมุนเวียน (ไม่รวมหนี้สินระยะยาวและสำรองประกันรายได้ค่าเช่าที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี) ณ สิ้นปี 2561 อยู่ที่ 6,098 ล้านบาท ลดลงจำนวน 4,315 ล้านบาทเมื่อเทียบกับปี 2560 จำนวน 10,413 ล้านบาท ส่วนใหญ่เนื่องจาก

- เงินกู้ยืมระยะสั้นจากธนาคาร ลดลงจำนวน 2,946 ล้านบาท จากการชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น Trust Receipt และตั๋วสัญญาใช้เงิน ซึ่งเกิดจากการสั่งซื้ออุปกรณ์จากผู้จำหน่ายอุปกรณ์
- เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นซึ่งลดลงจากการดำเนินธุรกิจปกติ จำนวน 630 ล้านบาท
- เงินกู้ยืมระยะสั้น ลดลงจำนวน 787 ล้านบาท จากการชำระคืนเงินกู้อย่างกล่าวในระหว่างปี 2561 โดยปัจจุบันเงินกู้ยืมระยะสั้นดังกล่าวมียอดคงเหลือจำนวน 571 ล้านบาท
- หนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ ลดลงประมาณ 139 ล้านบาท สาเหตุเกิดจากการลดลงของภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง ซึ่งลดลงจำนวน 119 ล้านบาท

อินทรา

หนี้สินหมุนเวียนที่ลดลงดังกล่าวเมื่อหักลบกับหนี้สินหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานปกติ เช่น ภาษีขายที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ ซึ่งเพิ่มขึ้นจำนวน 93 ล้านบาท รายได้รับล่วงหน้าจากลูกค้า ซึ่งเพิ่มขึ้นจำนวน 71 ล้านบาท และภาษีเงินได้ค้างจ่าย ซึ่งเพิ่มขึ้นจำนวน 23 ล้านบาท สุทธิแล้วทำให้หนี้สินหมุนเวียนของบริษัทและบริษัทย่อยลดลงจำนวน 4,315 ล้านบาท

หนี้สินระยะยาว ณ สิ้นปี 2561 อยู่ที่ 13,721 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2560 จำนวน 3,975 ล้านบาท เนื่องจากในระหว่างปี บริษัทและบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาว สัญญาซื้ออุปกรณ์กับบริษัทผู้จำหน่ายอุปกรณ์ – Supplier Credit และสัญญาเช่าการเงินกับบริษัทลีสซิ่งเพื่อเช่ายานพาหนะและระบบรักษาความปลอดภัยเครือข่ายสำหรับใช้ในการดำเนินงาน โดยในส่วนของสัญญาเงินกู้ระยะยาวของบริษัทนั้น กำหนดให้บริษัทจะต้องดำรงอัตราส่วนทางการเงิน เช่น ความสามารถในการชำระหนี้ (Debt Service Coverage Ratio) และอัตราส่วนหนี้สินสุทธิ (Net Debt) ต่อกำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงิน ภาษี ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) เป็นต้น ซึ่ง ณ สิ้นปี 2561 บริษัทสามารถดำรงอัตราส่วนทางการเงินตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ได้

สำรองประกันรายได้ค่าเช่า (เป็นการตั้งสำรองหนี้สินตามเงื่อนไขของสัญญาประกันรายได้ค่าเช่ากับ JASIF สำหรับ OFC จำนวนร้อยละ 20 ของ OFC ทั้งหมด) ณ สิ้นปี 2561 อยู่ที่ 12,423 ล้านบาท เทียบกับปี 2560 ซึ่งอยู่ที่ 14,054 ล้านบาท ลดลงจำนวน 1,631 ล้านบาท เนื่องจากการตัดจำหน่ายสำรองดังกล่าวจำนวน 1,454 ล้านบาท นอกจากนั้นในระหว่างปีมีการปรับปรุงรายการสำรองประกันรายได้ค่าเช่า จากการเปลี่ยนแปลงสมมติฐาน (อัตราเงินเฟ้อและอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล) ซึ่งมีผลกระทบต่ออัตราคิดลด รวมจำนวน 177 ล้านบาท โดยรายการดังกล่าวแสดงหักลบไว้ในต้นทุนค่าเช่าเส้นใยแก้วนำแสงกับ JASIF

หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นๆ ณ สิ้นปี 2561 อยู่ที่ 2,272 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 565 ล้านบาท สาเหตุมาจากการบันทึกประมาณการหนี้สินจากการกลับคำพิพากษาของศาลฎีกา ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี อย่างไรก็ตามบริษัทเห็นแตกต่างกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้นในประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ซึ่งบริษัทฯ จะใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาต่อไป

นอกเหนือจากหนี้สินที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินแล้ว บริษัทและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งเกี่ยวกับการลงทุนในอุปกรณ์โทรคมนาคมและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องสำหรับการดำเนินงาน โดยในส่วนของภาระผูกพันเกี่ยวกับการจัดซื้ออุปกรณ์และสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการนั้น เป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจปกติของบริษัทและบริษัทย่อย รวมทั้งเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างบริษัทย่อยและ JASIF ในส่วนของข้อพิพาทตามแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัทนั้น บริษัทได้พิจารณาบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในงบการเงินแล้ว อย่างไรก็ตามบริษัทเห็นแตกต่างกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้นในประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ซึ่งบริษัทจะใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาต่อไป (รายละเอียดปรากฏตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 33)

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ สิ้นปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 18,376 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 3,747 ล้านบาท ประกอบด้วย

- ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้วจำนวน 3,992 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2560 จำนวน 657 ล้านบาท จากหุ้นเพิ่มทุนจากการแปลงสภาพใบสำคัญแสดงสิทธิ JAS-W3 ซึ่งบริษัทได้ดำเนินการจดทะเบียนเพิ่มทุนที่ชำระแล้วกับกระทรวงพาณิชย์ในระหว่างปี 2561 จำนวน 1,314.2 ล้านหุ้น (สำหรับการแปลงสภาพ JAS-W3 ในเดือนธันวาคม 2560 มีนาคม มิถุนายน และกันยายน 2561)
- เงินรับล่วงหน้าค่าหุ้นจำนวน 564 ล้านบาท จากการแปลงสภาพ JAS-W3 ในเดือนธันวาคม 2561 จำนวน 131.3 ล้านหน่วย (คิดเป็นหุ้นสามัญจำนวน 153.9 ล้านหุ้น ที่ราคาแปลงสภาพหุ้นละ 3.667 บาท)
- ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญจำนวน 7,191 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 4,379 ล้านบาท จากการบันทึกส่วนต่างของราคาแปลงสภาพ JAS-W3 (ราคาแปลงสภาพ 3.904 บาทต่อหุ้นในเดือนธันวาคม 2560 ราคา 3.807 บาทต่อหุ้นในเดือนมีนาคม 2561 และราคา 3.667 บาทต่อหุ้นในเดือนมิถุนายนและกันยายน 2561) กับราคา par (0.50 บาท) ของหุ้นเพิ่มทุนจากการแปลงสภาพ JAS-W3 ที่ได้จดทะเบียนเพิ่มทุนแล้วในระหว่างปี (จำนวน 1,314.2 ล้านหุ้น)

อินทรา

- กำไรสะสมจัดสรรแล้วและยังไม่ได้จัดสรร จำนวน 5,324 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 1,065 ล้านบาท เป็นสำรองตามกฎหมายจำนวน 1,101 ล้านบาท (ในระหว่างปีมีการจัดสรรสำรองตามกฎหมายจำนวน 80 ล้านบาท) และกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร จำนวน 4,223 ล้านบาท บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรระหว่างปีจำนวน 4,913 ล้านบาท และมีการจ่ายปันผลในปี 2561 รวม 3,793 ล้านบาท นอกจากนั้นบริษัทและบริษัทย่อยได้บันทึกผลขาดทุนจากการประมาณการผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานไว้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (สุทธิจากภาษีเงินได้) จำนวน 55 ล้านบาท

ณ ปัจจุบันบริษัทมีทุนชำระแล้วทั้งสิ้นจำนวน 8,138.9 ล้านหุ้น (รวมทุนจดทะเบียนที่เพิ่มขึ้นจากการแปลงสภาพ JAS-W3 ในเดือนธันวาคม 2561 จำนวน 153.9 ล้านหุ้นแล้ว) และคงเหลือใบสำคัญแสดงสิทธิ JAS-W3 ที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิจำนวน 1,317.1 ล้านหน่วย โดยอัตราการใช้สิทธิแปลงสภาพ JAS-W3 อยู่ที่ 1 : 1.172 หุ้น และราคาใช้สิทธิ 3.667 บาท (ณ วันใช้สิทธิเดือนธันวาคม 2561)

โครงสร้างเงินทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีหนี้สินรวมจำนวน 34,514 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65 ของสินทรัพย์รวม และมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 18,376 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35 ของสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ที่ 1.88 เท่า ลดลงจากปีก่อนหน้าซึ่งอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ที่ 2.46 เท่า เนื่องจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่เพิ่มขึ้นทั้งจากหุ้นเพิ่มทุนจากการแปลงสภาพ JAS-W3 ระหว่างปี (ซึ่งทำให้ทุนออกจำหน่ายและชำระแล้วและส่วนเกินมูลค่าหุ้นเพิ่มขึ้น) และกำไรสะสมที่เพิ่มขึ้นจากผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยในระหว่างปี

และเนื่องจากหนี้สินดังกล่าวได้รวมหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการบันทึกสำรองการประกันรายได้ค่าเช่าจำนวน 12,423 ล้านบาท (ซึ่งเป็นการบันทึกประมาณการหนี้สินตามมาตรฐานบัญชี) ซึ่งหากคำนวณโดยไม่รวมรายการดังกล่าวแล้ว อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะอยู่ที่ 1.20 เท่า ลดลงจาก 1.49 เท่าในปีก่อนหน้า

สภาพคล่อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีเงินสดและรายการเทียบเท่าจำนวน 899 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 จำนวน 2,139 ล้านบาท โดยสรุปเงินสดสุทธิได้มาและใช้ไปในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	4,001 ล้านบาท
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน	1,900 ล้านบาท
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(8,040) ล้านบาท
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ	(2,139) ล้านบาท

- เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานสุทธิจำนวน 4,001 ล้านบาท เป็นยอดสุทธิของกำไรจากการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย จำนวน 6,740 ล้านบาท การจ่ายค่าเช่า OFC ในส่วนของสำรองประกันรายได้ค่าเช่าให้กับ JASIF จำนวน 1,631 ล้านบาท รวมทั้งการจ่ายภาษีเงินได้และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานซึ่งเป็นรายการปกติของธุรกิจ
- เงินสดจากกิจกรรมลงทุนสุทธิจำนวน 1,900 ล้านบาท เป็นยอดสุทธิของเงินรับจากการจำหน่ายเงินลงทุน JASIF ของบริษัทในปี 2561 จำนวน 5,667 ล้านบาท และมีการจ่ายชำระค่าอุปกรณ์ จำนวน 3,992 ล้านบาท
- เงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินสุทธิจำนวน 8,040 ล้านบาท เป็นยอดสุทธิของเงินรับจากการเพิ่มทุนจากการแปลงสภาพ JAS-W3 ในปี 2561 จำนวน 2,681 ล้านบาท โดยบริษัทและบริษัทย่อยมีการจ่ายชำระดอกเบี้ยและเงินกู้ยืมสุทธิจำนวน 4,325 ล้านบาท จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้ผู้ถือหุ้น จำนวน 2,382 ล้านบาท จ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน จำนวน 206 ล้านบาท และจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้น จำนวน 3,793 ล้านบาท

โครงการซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารการเงิน

ในระหว่างปี 2553 บริษัทได้ลดทุนที่ชำระแล้วรวม 2,032,127,200 หุ้น โดยการตัดหุ้นทุนซื้อคืนตามโครงการซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารการเงินโครงการที่ 1 จำนวน 634,400,000 หุ้น และโครงการที่ 2 จำนวน 1,397,727,200 หุ้น

อินเทล.

ในระหว่างปี 2554 บริษัทได้ลดทุนที่ชำระแล้วเพิ่มเติมจากปี 2553 อีกจำนวน 155,240,000 หุ้น โดยการตัดหุ้นทุนซื้อคืนตามโครงการซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารการเงินโครงการที่ 3

ในระหว่างปี 2555 บริษัทมีหุ้นทุนซื้อคืนรวมทั้งสิ้น 106,857,000 หุ้น ตามโครงการซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารการเงินโครงการที่ 4 ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 8/2554 โดยมูลค่ารวมของหุ้นทุนซื้อคืนเป็นจำนวนเงิน 299 ล้านบาท และบริษัทได้มีการจัดสรรกำไรสะสมเป็นสำรองสำหรับหุ้นทุนซื้อคืนเต็มจำนวน

ในระหว่างปี 2556 บริษัทได้ลดทุนที่ชำระแล้วเป็นจำนวนรวม 106,857,000 หุ้น โดยการตัดหุ้นทุนซื้อคืน ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 5/2555 และบริษัทได้ออนกลับกำไรสะสมจัดสรรสำหรับหุ้นทุนซื้อคืนดังกล่าวทั้งจำนวนแล้ว

ในระหว่างปี 2557 บริษัทมีหุ้นทุนซื้อคืนรวมทั้งสิ้น 142,730,000 หุ้น ตามโครงการซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารการเงินโครงการที่ 5 ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2557 โดยมูลค่ารวมของหุ้นทุนซื้อคืนเป็นจำนวนเงิน 990 ล้านบาท และบริษัทได้มีการจัดสรรกำไรสะสมเป็นสำรองสำหรับหุ้นทุนซื้อคืนทั้งจำนวนแล้ว

ในระหว่างปี 2558 บริษัทได้ลดทุนที่ชำระแล้วเป็นจำนวนรวม 142,730,000 หุ้น โดยการตัดหุ้นทุนซื้อคืน ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2558 และบริษัทได้ออนกลับกำไรสะสมจัดสรรสำหรับหุ้นทุนซื้อคืนดังกล่าวทั้งจำนวนแล้ว

ในระหว่างปี 2559 บริษัทมีหุ้นทุนซื้อคืนรวมทั้งสิ้น 1,200 ล้านหุ้น คิดเป็นร้อยละ 16.82 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด โดยมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 6,000 ล้านบาท ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 2/2559 เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2559 และครั้งที่ 3/2559 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2559 และได้ดำเนินการลดทุนจดทะเบียนจาก 5,245,998,283.50 บาท เป็น 4,645,998,283.50 บาท ลดทุนที่ชำระแล้ว จาก 3,568,478,557.50 บาท เป็น 2,968,478,557.50 บาท และบริษัทได้ออนกลับกำไรสะสมจัดสรรสำหรับหุ้นทุนซื้อคืนดังกล่าวทั้งจำนวนแล้ว